

TŘINÁCT BLÁHOVÝCH LET MEZI MEDVĚDÝ

Po příchodu na Aljašku začal Treadwell po třináct let rok co rok kempovat každé léto v Národním parku Katmai poblíž jižního aljašského pobřeží, což je oblast známá pro svou opravdu vysokou populaci medvědů grizzly. Začátkem léta se zdržoval vždy na Big Green, tedy na velké travnaté pláni v zátoce Hallo, a později se přesouval ještě více na jih do zátoky Kafia, což byla pro změnu hustě křovinatá oblast.

Travnatá pláň byla vhodná pro pozorování medvědů z dálky, protože na ní rostla nízká tráva a začátkem léta tam byla dobrá dohlednost. Treadwell nazval toto místo medvědí svatyní (Grizzly Sanctuary), protože grizzlyové tu rádi odpočívali a loudali se podél pobřeží.

Zátoka Kafia byla mnohem zarostlejší, hustě porostlá lesy i křoviny, takže ji pojmenoval jako medvědí bludiště (Grizzly Maze). Byla totiž úplně protkána křížujícími se medvědími stezkami, v jejichž blízkosti bylo možné se schovat. Alespoň tehdy, pokud foukal správný vítr, aby šelma necítila lidský pach.

S ubíhajícími léty, během nichž se nic nestalo, přesvědčil Treadwell sám sebe, že se stal odborníkem na medvědí chování, a odvažoval se k nim s kamerou pořád blíže. I když ve svých videích opakovaně zdůrazňoval, že je tak blízko, že ho medvědi mohou roztrhat, zřejmě věřil, že se to nemůže stát.

„Strážci i správci parku ho opakovaně varovali, že jeho vztah s medvědy musí nevyhnutelně skončit tragicky. V roce 1998 dostal předvolání k soudu za nošení jídla do stanu, což je nejznámější chyba, kvůli které můžete medvěda přilákat, i za několik dalších přestupků a nelegálních kempingových praktik. Kvůli jeho neschopnosti dodržovat pravidla chování v národních parcích dokonce zavedli pravidlo nové, pojmenované jako Treadwellovo, podle něž musí všichni táborníci každých pět dní přesunout svůj tábor alespoň o dva kilometry, aby si medvědi příliš nenavykli

Timothy Treadwell zvaný Grizzly Man

na lidi," uvádí o zdánlivě roztomilém, ale ve skutečnosti hloupě riskujícím hazardérovi web Allthatisinteresting.

Navzdory všem varováním ale nadšenec nadále tábořil v těsném soustředství medvědů a snažil se s nimi o co nejtěsnější kontakt. Werner Herzog později ocenil, že Treadwell díky tomuto amatérskému (a nezodpovědnému) přístupu dokázal pořídit některé velmi originální záběry, jaké by se možná nepovedly ani zkušenému kameramanovi zvířat: blondatý dobrodruh například navázal poměrně úzký vztah s místní liščí rodinou a na jím nasnímaných videích můžeme vidět například lišku, která mu i do blízkosti medvědů přivede ukázat svá mláďata, scénu, kdy mu jedno z těch mláďat krade čepici, nebo záběr zevnitř stanu na liščí tlapy, jež se bezstarostně producírují po stanové kupoli.

I medvědi, alespoň někteří, si na podivného kameramana jakž takž zvykli, i když jeho těsná blízkost, občas dokonce spojená s Treadwellovou snahou si některého z nich pohladit, jim byla nepříjemná. Treadwell navíc neuměl číst medvědí chování správně a nevnímal varovné signály. Zkušení strážci parku měli pravdu: jeho chování nemohlo nakonec vést k ničemu jinému než k tragédii.

S PŘÍTELKYNÍ PO BOKU

K osudnému setkání nakonec došlo začátkem října 2003. Treadwell vzal koncem léta toho roku s sebou na cestu do medvědího bludiště v Katmai svou přítelkyni, 37letou Amie Huguenardovou.

„Amie v sobě měla jakousi naivitu, což z ní dělalo nesmírně sladkou osobnost," napsal o Amie po její tragické smrti její bývalý přítel Stephen Bunch. „Někdy bylo snadné přesvědčit ji o věcech, které nebyly úplně pravdivé. Občas mě tato její vlastnost trochu trápila, protože jsem viděl, že dokáže naletět i v situaci, kdy bylo zřejmé, co se děje. Ale vždycky jsem cítil, že jí můžu věřit, protože stejnou důvěru projevovala bezpodmínečně i ona mně."

Posledním člověkem, kterému Amie uvěřila, byl právě Treadwell – a důvěra k němu ji dovedla až přímo do medvědíh čelistí.

Přijela za ním do medvědího bludiště 14. září 2003 a zůstala tam s ním dvanáct dní, zatímco Treadwell natáčel medvědy. V pátek 26. září dvojice zátoku opustila a chystala se k přesunu do civilizace, jenže Treadwell se na letišti ke své nelibosti dozvěděl, že letenky stojí více, než očekával, a navíc se mu nelíbil přístup prodavačky. Změnil proto plány, rozhodl se zůstat a na přelomu září a října se nechal dopravit i s Amie hydroplánem zpátky do medvědího bludiště, kde postavil stan v těsné blízkosti medvědí stezky.

VE ŠPATNÝ ČAS NA ŠPATNÉM MÍSTĚ

Byla to osudová chyba. Jemu známí medvědi v té době zátoku vyklidili, začínali se ukládat k zimnímu spánku – ale z kopců scházeli dolů jiní, kteří si ještě nestačili udělat dostatečné tukové zásoby.

Někdy v té době Treadwell nafilmoval i velkého medvědího samce, významujícího se znepokojivým chováním: medvěd se znovu a znovu úporně potápěl na dno řeky, z níž už lososi odtáhli, doslova posedlý potřebou najít třeba aspoň kousky lososího masa z předchozích medvědích hostin a ještě trochu se vykrmit. Je velmi pravděpodobné, že na těchto záběrech zachytil mladý muž svého a Amyina vraha.

V sobotu 4. října 2003 se Treadwell ohlásil přes satelitní telefon Willymu Fultonovi, pilotovi hydroplánu, který je měl v pondělí přiletět vyzvednout a dopravit na letiště. „Udělalí jsme to zatraceně nejlepší rozhodnutí v životě,“ hlásil, přičemž měl na mysli svůj nápad prodloužit táboření v bludišti až do začátku října. „Jakmile přestalo pršet, bylo to tady úžasné. Každý medvěd tu byl.“

Ještě v neděli se Treadwell s Huguenardovou ohlásili přes satelitní telefon jednomu ze svých kolegů v Malibu. O den později už byli oba mrtví. Když pro ně Willy Fulton skutečně přiletěl, našel místo svých přátel jen jejich mrtvá těla, roztrhaná velkým medvědí samcem.

Hnědí medvědi v zátocě Hallo Bay

„Jakmile Willy přistál v národním parku, okamžitě věděl, co se stalo. Za normálních okolností by našel pár čekající na břehu zátoky na vyzvednutí, ale tentokrát ho tam místo nich čekalo jen děsivé ticho a ten vůbec nejzlomyslněji vypadající medvěd, který stál na hromadě lidských ostatků. Ve zhruba metr vysoké hromadě trávy, bláta a větviček rozeznal strážce lidské prsty a paži. Stan obou partnerů ležel zhroucený a roztrhaný vedle jejich večerního občerstvení, které zůstalo neotevřené,“ popsal okolnosti děsivého nálezu britský list Mirror.

„VYPADNI ODSUD! TADY MĚ ZABÍJEJÍ!“

Po přivolání úřadů, vyzvednutí pozůstatků zčásti sežraných těl a prohlídce stanu se pak našel ještě jeden děsivý dokument toho, co se onu noc v medvědí zátoce odehrálo: Treadwellova kamera, která byla v okamžiku medvědího útoku zapnutá. Na objektivu sice zůstala krytka, takže obraz chyběl, ale zvukový záznam byl více než výmluvný. Spolu s nalezenými pozůstatky (mimo jiné fragmentem Treadwellovy lebky s kouskem páteře, svědčícím o tom, že mu medvěd ukousl a rozdrtil hlavu) se podařilo celý horor zrekonstruovat.

Nahrávka začínala vyděšeným Amiiným hlasem dotazujícím se, zda je medvěd ještě pořád venku. Kromě zlověstného medvědího mručení jí odpověděl i hrůzný Treadwellův řev: „Vypadni odsud! Tady mě zabíjejí!“

Dál byl slyšet zvuk rozepínání stanového zipu, protože Amie se rozhodla přítele uposlechnout a dát se na útěk. Následně se ozval její hlas, když zoufale vykřikla na Treadwella, aby hrál mrtvého. Na chvíli se zdálo, že její křik pomohl, protože medvěd dobrodruha na chvíli pustil. Ale ve chvíli, kdy se Amie vydala příteli na pomoc, se vrátil, sevřel Treadwellovi čelisti kolem hlavy a táhl ho do porostu.

Treadwell ještě stačil vykřiknout na Amie, aby medvěda něčím praštila, a ona na něj, aby se bránil. Pak se zřejmě pokusila odehnat medvěda pánví, ale neúspěšně. Záznam končí sérií mrazivých výkřiků, které mladá žena už křičela v nejvyšší panice.

PLATILI I MEDVĚDI

Smrt Treadwella a jeho přítelkyně byla vůbec prvním případem v 85leté historii Národního parku Katmai, kdy nějaký medvěd zabil člověka. Strážci později zastřelili velkého medvědího samce, označeného jako Medvěd 141, v jehož žaludku byly při pitvě nalezeny nestrávené části lidského těla, konkrétně končetiny a prsty. Kromě tohoto samce byl zabit ještě jeden mladší, který na strážce zaútočil.

Čekání na rybu

O tři týdny později bylo bludiště na příkaz správy parku pro návštěvy uzavřeno a opatřeno varovnými cedulemi. Medvědi v té době už byli pryč, uloženi v doupatech, v nichž hodlali strávit zimu.

Podle Larryho Van Daeleho, biologa zabývajícího se medvědím chováním, vyvolalo celou tragédii Treadwellovo nezodpovědné chování. „Nebezpečnější místo pro zřízení tábora se snad ani nedalo navrhnout,“ poznamenal v roce 2004 na stránkách Vanity Fair Van Daele.

Zkritizoval i Treadwellův zvyk přisuzovat medvědům vzorce lidského chování a jednat s nimi jako se svými lidskými přáteli. „Kdo ví, co se děje uvnitř medvěda? Medvědi ,nemyslí‘ stejně jako lidé.“

Treadwell si zkrátka v blízkosti velkých šelem nepočínal rozumně, a třebaže si myslel, že jim dává najevo lásku, nedával jim najevo respekt, spočívající zejména v tom, že by si od nich držel dostatečný odstup. Zaplatil za to nejvyšší cenu. Tragédii ještě umocňuje to, že ji nezaplatil sám.

„Ti, kdo věří, že lidé jsou lidé a zvířata jsou zvířata, budou nedávné útoky vždy vnímat jako varovný příběh o tom, jak donkichotský antihrdina způsobil čtyři násilná úmrtí,“ uzavřel v roce 2004 svůj materiál o Treadwellovi novinář Ned Zeman z Vanity Fair.